Fragmentarium

quoniam autem ex figuris seperentur parue remanebit residuum
diuisum, i. necesse est ut cum aqua fiet terra et remane
at in ea partes parue et cum ex illis partibus
segregentur magne tunc illa terra fiet aqua
et sic contingit impossibile quod diximus. hoc autem apparet
ex ista translatione. Themistius autem exponit suum
dictum sermone alio modo dicens quod contingit eis ex
hoc quod dicunt quod in aqua dominantur parue et in terra
magne et quod aqua fit ex terra econuerso et terra
ex aqua et partes magne generentur ex paruis
et parue ex magnis per alterationem earum partis
ex magnitudine in paruitatem et ex paruitate
in magnitudinem aut quod pars magna diuidatur
et fiat parua aut quod parue congregentur et fi
at ex eis una magna et secundum hunc modum contra
dicit eis. contingit. i. eis ut partes indiuisibi
les fiant diuisibiles aut alterabiles ad
inuicem quod non dicunt esse. Deinde opponit Alexan
dro quod non concludit eis nisi per equiuoca
tionem quoniam hoc quod intellexit ex sermone eorum
quod iste partes fuerint ex inuicem est ad ab intentione
eorum. illi enim intenderunt dicere per hoc quod
dicebant quod iste partes sunt ab inuicem. i.
quod segregabantur ab inuicem. i. quod segrega
bantur ut cum ex uno segregabuntur et partes
subtiles et remanebunt. tunc unum fuit
ab. non per alterationem earum ab inuicem aut
per diuisionem magnarum in paruas aut per
collectionem paruarum in magnas. tu autem bene po
tes uidere quod ex utroque sermone idem contin
git eis ut partes indiuisibiles sint diuisibiles
si posuerint generationem earum ab inuicem esse
accidentalem cum fuerit per segregationem aut
essentialem cum fuerit per transmutationem paruarum
in magnas aut magnarum in paruas in
tegre quod contradictio. prohibitum contra eos sic dicere esse hoc quod di
ctus quod iste partes sunt ab inuicem. aut est essentialiter
aut accidentaliter. si essentialiter contingit ut partes trans
mutentur magne in paruas aut parue in
magnas. aut secundum qualitatem aut secundum quantitatem et
utrumque est impossibile secundum opinionem eorum. scilicet in essentialitate
paruitatis diuisio. secundum autem qualitatem paruitatis alteratio. tunc autem apparet
est impossibile si accidentaliter. scilicet per segregationem
earum ab inuicem paruitas diuisio paruitatis aut abscisio ge
neratoris

Adhuc autem uerum secundum positionem
Dicamus etiam quod si elementa
fuerint sicut dicunt. impossi
bile est ut sint infinita cum
corpora differant figuris. et omnes figure
componuntur ex figuris que no

cantur pyramides. figura autem
equalis linee constant ex lineis
equalibus. et figura sperica componi
tur ex partibus pluribus. ergo necesse est ut
figure habeant principia. et ista principia
fuerint figura aut due aut plu
res. et si ita sit necesse est ut corpora simpli
cia sint secundum numerum earum.

Et dicamus etiam eis quod sicut indiuisibilia
habent secundum quod dicunt figuras contingit ut sint
finita secundum positionem eorum. Deinde dixit. cum corpora dif
ferant figuris. i. cum posuimus quod corpora differunt
figuris ut isti ponunt et dixit hoc quod figurarum
quedam sunt equales corporibus et quedam non
cum igitur positum fuerit quod figure essent equales corporibus
que corpora sunt siue corpora diuisibilia. siue
indiuisibilia necesse est ut differentie figurarum
sint secundum differentias illorum corporum et quod numerus
illorum corporum sit secundum numerum differentiarum illarum
figurarum. et quia differentie figurarum sunt finite contingit ut
corpora quorum differentie sunt figure aut componentes figuras
sint finite. quoniam autem figure sunt fini
te. declarandum. ponendum est ex hoc quod di
cit geometria. declaratum enim est quod omnes
figure. s. resoluuntur in pyramides que con
tinentur a superficiebus rectis. aut rotundis
sphera quidem in octo et cubus in sex et sic de aliis
et similiter de aliis que dicuntur in libro euclidis
et hoc intendebat cum dixit. et omnes figure com
ponuntur ex pyramidibus. i. et omnes figure
corporee. et cum posuit quod corpora hec figurarum
debeant differre per diuersitatem figure et posuit
quod omnis figura corporea componitur ex pyrami
dibus posuit etiam propositionem. quoniam causam
in dissolutione figurarum corporalium in hanc figu
ram. et dixit et figure equalis linee ex li
neis equalibus. i. et causa in dissolutione corporum in
pyramides est quod figure plane dissoluuntur
in figuram que non dissoluitur in aliam
s. triangulum et pyramis dissoluitur in
triangulum. ergo necesse est ut sit prima figurarum
corporearum prime figurarum superficialium. De
inde dixit et figura sperica componitur ex partibus
pluribus. i. pyramidibus et dixit pluribus quia si dissoluerentur in eas tamen
ipse est ut si eas addantur alie ad conueniendum
suam figuram et cum posuit omnes propositiones que sunt in hoc
sermone. quoniam precedens induxit conclusionem et dixit. necesse
est ergo ut figure habeant principia et dixit hic terminu
minus declarandum est. i. quod omnes figure corporee dissol

License: cc-by-nc-sa – Scherpenheuvel-Zichem, Abdij der Norbertijnen van Averbode, Archief, Sectie IV, hs. 417, 45, fol. [5]r – Aristoteles, <i>De caelo</i>, with commentary by Averroes (https://fragmentarium.ms/view/page/F-tq1r/9563/70214)